

Participatie onder de Omgevingswet

Wat zijn de aandachtspunten?

Participatie is breed

- Omgevingswet
- Wet versterking participatie op decentraal niveau
- Klimaatakkoord (en bijv. Wet gemeentelijke instrumenten warmte transitie)
- Wet Versterking regie op de Volkshuisvesting
- VN-verdrag Handicap
- VN-verdrag van Faro

De Omgevingswet stimuleert **vroegtijdige** participatie. Daarmee kunnen overheden namelijk op tijd **belangen, meningen en creativiteit op tafel krijgen**. De wet zegt over participatie: *het in een vroegtijdig stadium betrekken van belanghebbenden [...] bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit*. Met belanghebbenden bedoelt de wet burgers, vertegenwoordigers van bedrijven, professionals van maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen.

De rechtsbescherming door zienswijzen, bezwaar en beroep is er ook nog.

Participatie onder deze wet

- **Kennisgeving**
bij het omgevingsplan en de projectprocedure
- **Motiveringsplicht**
bij omgevingsvisie, programma, omgevingsplan,
waterschapsverordening, omgevingsverordening,
voorkeursbeslissing en projectbesluit
- **Aanvraagvereiste**
bij de omgevingsvergunning
- **Participatiebeleid**
provincie, waterschap, gemeente

**HEB JE NET ALLES
ONDER CONTROLE**

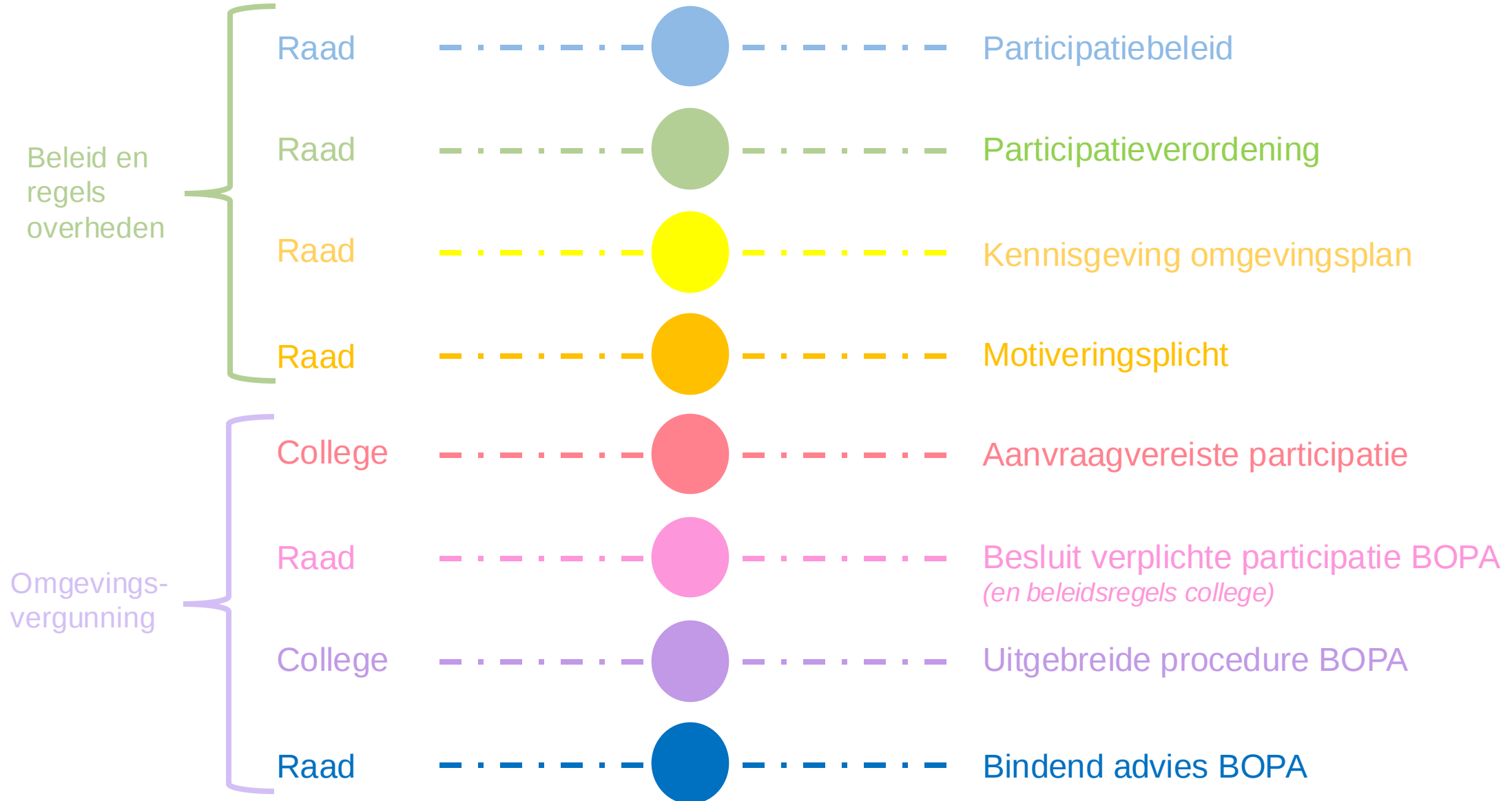
Postbus 1045 6801 BA Arnhem www.loesje.nl

**BLIJKT DAT
HET TOCH
DEMOCRATISCH
MOET**

Loesje

Bevoegdheden raad en college B&W

Belangrijke aandachtspunten *beleid en verordening*

Omgevingswet

De motie Nooren c.s.: decentrale overheden zullen moeten aangeven in hun **motiveringsplicht** op welke wijze invulling is gegeven aan het **toepasselijke decentrale participatiebeleid**.

Participatiebeleid is zelfbindend.

Wet versterking participatie op decentraal (iwt 1 jan 2025)

De inspraakverordening in de Gemeentewet, Provinciewet en Waterschapswet zal worden omgezet naar een **‘participatieverordening’**.

Deze verordeningen richten zich op de voorbereiding, de uitvoering en evaluatie van het beleid (**op alle beleidsterreinen**), dit is breder dan de fysieke leefomgeving en inclusief uitdaagrecht.

Belangrijke aandachtspunten *kennisgeving en motivering*

Kennisgeving

- Vooraf bij voorgenomen besluit
- Publiceren
- Waarvoor/wanneer/wie/hoe

Motivering

- Bij vaststellingsbesluit
- Openbare bijlage van kerninstrument
- Welk resultaat/wat is ermee gedaan

Belangrijke aandachtspunten *aanvraagvereiste en BOPA*

Onvoldoende participatie

Het college van B&W kan bezien of nog **aanvullend contact met derde partijen** nodig is.

U kunt **een zienswijze te vragen aan derden**.

Onvoldoende **participatie/draagvlak** is geen motivering om een aanvraag te weigeren.

Beleidsregels

Het bevoegd gezag kan beleidsregels opstellen over **de eigen bevoegdheden**.

Bij beleidsregels over verplichte participatie gaat het **niet over een inhoudelijke beoordeling** van de aanvraag.

De gemeenteraad kan beleidsregels stellen over de gevallen waarin zij een bindend advies, maar alleen over de wijze **waarop de raad zal adviseren**.

Uitgebreide procedure BOPA

De reguliere procedure (8 weken) is het uitgangspunt voor aanvragen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit behalve:

- op aanvraag / met instemming van de initiatiefnemer
- aangewezen in de Omgevingswet
- **of....**

voor het van toepassing verklaren van de uitgebreide procedure geldt dat moet zijn voldaan aan 16.65, lid 4:

- a) **aanzienlijke gevolgen** voor de leefomgeving **en**
- b) dat naar verwachting **verschillende belanghebbenden** daartegen bedenkingen zullen hebben.

Dit is alleen **per besluit te** bepalen en moet worden **gemotiveerd**.

Wanneer aanzienlijke gevolgen?

ZO

**DAT WAREN
DE REGELS**

**DAN GAAN WE
NU OVER NAAR
DE REALITEIT**

Loesje

Belangrijke aandachtspunten *verplichte participatie en bindend adviesrecht*

Verplichte participatie

- de gemeenteraad kan “**gevallen van**” **buitenplanse omgevingsplanactiviteiten** aanwijzen waarbij participatie verplicht is
- voor die gevallen waarin de **participatie is verplicht**, moet de aanvrager aantonen dat hij aan participatie heeft gedaan middels het aanleveren van gegevens
- **niet aan participatie doen**, is dan een grond voor het buiten behandeling laten van de aanvraag maar geen weigeringsgrond

Bindend adviesrecht

Regelt de raad niets, dan hoeft B&W niet naar de raad voor activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan.

De raad kan alleen **vooraf** gevallen of **categorieën van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten** aanwijzen voor een bindend adviesrecht.

Het advies is bindend, maar de raad moet dit advies **wel motiveren**.

De procedure-tijd blijft 8 weken.

Tips voor de ‘beoordeling’ van participatie (*college van B&W*)

De initiatiefnemer levert wel/geen *beschrijving of gegevens* aan bij de aanvraag. Hierin staat *hoe* participanten zijn betrokken en *wat* de resultaten zijn

Het bestuursorgaan vergaart de *relevante feiten* en belangen en moet het besluit motiveren. Participatie is een onderdeel van deze belangenafweging

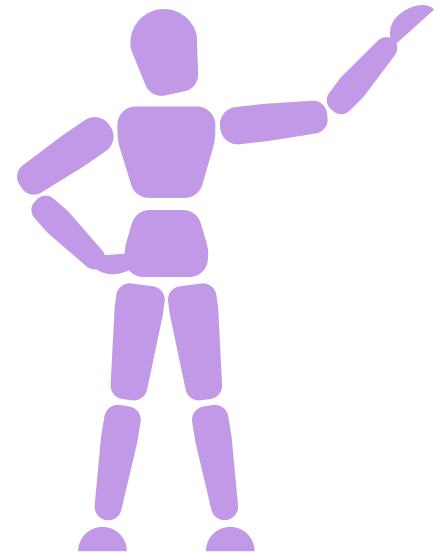
De participatie is geen *weigeringsgrond* voor de vergunningverlening

Wie (niet hoe) hebben mee gedacht?
Wat hebben participanten ingebracht?
Hebben we een *goed beeld* van wat speelt in de omgeving?

Wat doen we in 2024?

- **Forum Participatie**
interbestuurlijk, kennisdeling
- **Leernetwerk (5 a 6 wekelijks)**
kennissessies, voorbeelden
- **Producten**
nieuw: handelingsperspectief participatiebesluiten;
opties/mogelijkheden en gevolgen: dus de HOE-vraag
- **Modelverordening participatie**
we halen input op

Zienswijzen ophalen na onvoldoende participatie en leges

Kunnen de kosten voor een zienswijzeprocedure die gestart wordt door de gemeente bij onvoldoende participatieresultaat bij de vergunningaanvraag verhaald worden op de initiatiefnemer via de leges?

Nee, dat kan niet.

In 'reguliere' OPA gevallen is participatie een aanvraagvereiste, maar een aanvrager is niet verplicht om aan participatie te doen. Hij hoeft bij de aanvraag dan alleen maar aan te geven of hij aan participatie heeft gedaan en zo ja, hoe en wat de resultaten zijn. Het antwoord kan dan ook 'nee' zijn.

Participatie is alleen verplicht in door de gemeenteraad aangewezen gevallen bij een buitenplanse OPA. Is dan niet aan participatie gedaan, dan kan het college de aanvraag – na bieden van herstelbaarheid – buiten behandeling stellen. Een aanvrager moet zelf dus participatie regelen. Vraagt de initiatiefnemer aan de gemeente om de participatie uit te voeren, dan zijn dat kosten die doorberekend kunnen worden. Er is geen tarief in de modelverordening opgenomen voor het op aanvraag van de aanvrager uitvoeren van participatie. Gemeenten kunnen die kosten ook privaatrechtelijk doorberekenen.

Participatieresultaten zijn geen onderdeel van de (inhoudelijke) beoordelingsregels voor een vergunningaanvraag. Als er geen of onvoldoende participatie heeft plaatsgevonden, is dat geen weigeringsgrond.

Als de gemeente in dat soort gevallen zelf belangen uit de omgeving wil ophalen, dan zijn dat kosten die de gemeente zelf oproept en kunnen deze niet worden verhaald via de leges.

In de tarieventabel van de modelverordening leges is er onderscheid tussen de binnenplanse en buitenplanse OPA. Voor deze laatste kan het tarief hoger gesteld zijn. Daarnaast bevat art. 2.48 (tarieventabel) een verhoging als de uitgebreide voorbereidingsprocedure gevolgd moet worden.